

31989L0391

29.6.1989

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

L 183/1

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА**от 12 юни 1989 година****за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място**

(89/391/ЕИО)

СЪВЕТАТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и в частност член 118а от него;

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾, изготвено след съгласуване с Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място;

в сътрудничество с Европейския парламент ⁽²⁾;

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽³⁾;

като има предвид, че член 118а от Договора предвижда Съветът да приема с директиви минимални изисквания за насърчаване на подобренията, в частност на работната среда, за да се гарантира по-добро ниво на закрила на безопасността и здравето на работниците;

като има предвид, че настоящата директива не оправдава намаляване на вече постигнатото ниво на закрила, постигнато във всяка отделна държава-членка, държавите-членки, които са задължени съгласно Договора да насърчават подобренията на условията в тази област и да хармонизират условията, като запазват извършените подобрения,

като има предвид, че е известно, че работниците могат да бъдат изложени на въздействието на опасни фактори на околната среда на работното им място по време на професионалния им живот,

като има предвид, че съгласно член 118а от Договора такива директиви трябва да избягват налагането на административни, финансови и правни ограничения, които биха възпрепятствали създаването и развитието на малките и средни предприятия,

като има предвид, че Съобщението на Комисията относно нейната програма за безопасността, хигиената и здравето на работното място ⁽⁴⁾ предвижда приемането на директиви, които имат за цел гарантиране на безопасността и здравето на работниците,

като има предвид, че Съветът, в своята Резолюция от 21 декември 1987 г. относно безопасността, хигиената и здравето на работното място ⁽⁵⁾ взе под внимание намерението на Комисията да представи на Съвета в близко бъдеще директива за организацията на безопасните и здравословни условия на труд на работниците;

като има предвид, че през февруари 1988 г. Европейският парламент прие четири резолюции вследствие на дебатите за вътрешния пазар и закрилата на работниците; като има предвид, че тези резолюции по-конкретно приканиха Комисията да изготви рамкова директива, която да служи за основа на по-специфични директиви, обхващащи всички рискове, свързани с безопасните и здравословни условия на труд;

като има предвид, че държавите-членки носят отговорността за насърчаване на подобренията в областта на безопасността и здравето на работниците на тяхната територия; като има предвид, че предприемането на мерки за опазване на здравето и безопасността на работниците при работа също помага, в някои случаи, и за опазване на здравето и вероятно безопасността на лицата, които живеят с тях;

⁽¹⁾ ОВ С 141, 30.5.1988 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 326, 19.12.1988 г., стр. 102, ОВ С 158, 26.6.1989 г.

⁽³⁾ ОВ С 175, 4.7.1988 г., стр. 22.

⁽⁴⁾ ОВ С 28, 3.2.1988 г., стр. 3.

⁽⁵⁾ ОВ С 28, 3.2.1988 г., стр. 1.

като има предвид, че законодателните системи на държавите-членки, в областта на здравословните и безопасни условия на труд се различават в значителна степен и трябва да бъдат подобрени; като има предвид, че националните разпоредби по въпроса, които често включват технически изисквания и/или стандарти за саморегулиране, могат да доведат до различна степен на опазване на безопасността и здравето и да позволят конкуренция за сметка на безопасността и здравето;

като има предвид, че честотата на трудовите злополуки и на професионалните заболявания все още е прекалено висока; като има предвид, че превантивните мерки трябва да бъдат незабавно въведени или подобрени, за да се гарантира безопасността и здравето на работниците и да се осигури по-висока степен на закрила;

като има предвид, че за да се осигури по-добра степен на закрила, работниците и/или техните представители трябва да бъдат информирани относно рисковете за безопасността и здравето им, както и по отношение на необходимите мерки за намаляване или отстраняване на тези рискове; като има предвид, че те трябва също да са в състояние да допринесат чрез балансирано участие в съответствие с националното законодателство и/или практика при вземането на необходимите предпазни мерки;

като има предвид, че трябва да се развива обмен на информация, диалог и балансираното участие в областта на безопасните и здравословни условия на труд между работодателите и работниците и/или техните представители чрез подходящи процедури и инструменти в съответствие с националното законодателство и/или практика;

като има предвид, че подобряването на безопасността, хигиената и здравословните условия на труд на работниците е задача, която не трябва да бъде подчинена на чисто икономически съображения;

като има предвид, че работодателите са длъжни да се информират за последните постижения в технологиите и научните познания за проектирането на работните места, като се отчитат присъщите за техните предприятия опасности и да информират съответно представителите на работниците, които упражняват правата си за участие по тази директива, така че да могат да гарантират по-добра степен на опазване на здравето и безопасността на работниците;

като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива се прилагат, без да се накръняват по-строги настоящи или бъдещи разпоредби на Общността спрямо всички рискове и особено тези, свързани с употребата на химични, физични и биологични агенти при работа, обхванати в Директива 80/1107/ЕИО ⁽¹⁾, последно изменена с Директива 88/642/ЕИО ⁽²⁾;

като има предвид, че съгласно Решение 74/325/ЕИО ⁽³⁾, Консултативният комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място извършва консултации с Комисията по изготвяне на предложения в тази област;

като има предвид, че трябва да се създаде комитет, състоящ се от членове, определени от държавите-членки, за да подпомага Комисията в подготовката на техническите адаптации на отделните директиви, предвидени в тази директива.

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ 1

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. Настоящата директива има за цел да въведе мерки за насърчване на подобрения в областта на безопасните и здравословни условия на труд на работниците.
2. За тази цел тя съдържа общите принципи за предотвратяване на професионалните рискове, опазването на безопасността и здравето, отстраняването на рисковите фактори и факторите за злополуки, информирането, консултациите, балансираното участие в съответствие с националното законодателство и/или практика, обучението на работниците и техните представители, както и общите насоки за прилагането на горепосочените принципи.
3. Настоящата директива не засяга съществуващи или бъдещи национални разпоредби и разпоредби на Общността, които са по-благоприятни за опазването на безопасността и здравето на работниците при работа.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага във всички сфери на дейност, както в обществения, така и в частния сектор (промишленост, селско стопанство, търговия, администрация, услуги, обучение, култура, развлечения и др.).
2. Настоящата директива не се прилага, когато особеностите на някои специфични дейности на обществени служби, като например въоръжените сили и полицията или някои специфични дейности на службите на гражданска защита, неизбежно влизат в конфликт с нея.

В този случай безопасността и здравето на работниците трябва да се осигури във възможно най-висока степен в светлината на целите на настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ L 327, 3.12.1980 г., стр. 8.

⁽²⁾ ОВ L 356, 24.12.1988 г., стр. 74.

⁽³⁾ ОВ L 185, 9.7.1974 г., стр. 15.

Член 3

Определения

По смисъла на настоящата директива следните термини имат следното значение:

- а) „работник“ е всяко лице, наето от работодател, включително обучаващите се и чираците с изключение на домашните помощници;
- б) „работодател“ е всяко физическо или юридическо лице, което е в трудови отношения с работник и носи отговорност за предприятието и/или ведомството;
- в) „представител на работниците със специфична отговорност по безопасността и здравето на работниците“ е всяко лице, което е избрано, или определено в съответствие с националното законодателство и/или практика да представлява работниците при възникване на проблеми, свързани с безопасността и опазването на здравето на работниците при работа;
- г) „превенция“ са всички стъпки или мерки, които се предприемат или планират на всички етапи на работата в предприятието, за предотвратяване или намаляване на професионалните рискове.

Член 4

1. Държавите-членки трябва да предприемат необходимите стъпки, за да гарантират, че работодателите, работниците и представителите на работниците са обект на правни разпоредби, необходими за прилагането на настоящата директива.
2. Държавите-членки осигуряват, в частност, адекватен контрол и надзор.

РАЗДЕЛ II

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Член 5

Обща разпоредба

1. Работодателят е длъжен да осигури безопасни и здравословни условия на работниците във всички аспекти, свързани с работата.
2. Когато, съгласно член 7, параграф 3, работодателят привлича външни компетентни служби или лица, това не го освобождава от отговорностите му в тази област.
3. Задълженията на работниците в областта на безопасните и здравословни условия на труд не засягат принципа за отговорност на работодателя.
4. Настоящата директива не ограничава възможността държавите-членки да предвиждат изключване или ограничаване на отговорността на работодателя в случаите на необичайни или

непредвидими обстоятелства извън контрола на работодателя или при извънредни събития, последствията от които не могат да бъдат преодолені въпреки полагането на всички възможни грижи.

Държавите-членки обаче не са длъжни да прилагат възможността, посочена в първата алинея.

Член 6

Общи задължения на работодателите

1. В рамките на своите отговорности работодателят предприема необходимите мерки за опазване на безопасността и здравето на работниците, включително предотвратяването на професионалните рискове, предоставянето на информация и обучение, както и осигуряването на необходимата организация и средства.

Работодателят следи за адаптирането на тези мерки, за да се отчитат променящите се обстоятелства и има за цел подобряване на съществуващото положение.

2. Работодателят прилага мерките, предвидени в първата алинея на параграф 1 на основата на следните общи принципи на превенция:

- а) избягване на рисковете;
  - б) оценка на рисковете, които не могат да бъдат избегнати;
  - в) борба с рисковете при източника им;
  - г) адаптиране на работата към индивида, особено по отношение на проектирането на работните места, избора на работно оборудване, избора на работни и производствени методи, с оглед, в частност, премахването на монотонната работа и работата с наложен ритъм и за намаляване на въздействието им върху здравето;
  - д) привеждане в съответствие с техническия прогрес;
  - е) замяна на опасното с безопасно или по-малко опасно;
  - ж) разработване на последователна цялостна политика за превенция, която да обхваща технологията, организацията на работата, условията на труд, социалните взаимоотношения и въздействието на факторите, свързани с работната среда;
  - з) отдаване на предимство на колективните защитни мерки пред личните защитни мерки;
  - и) даване съответни инструкции на работниците.
3. Без да се засягат другите разпоредби на настоящата директива, работодателят трябва, предвид естеството на дейностите в предприятието и/или ведомството:
- а) да оценява рисковете за безопасността и здравето на работниците, *inter alia*, при избора на работно оборудване, използването на химични вещества или препарати и организацията на работните места.

Вследствие на тази оценка и при необходимост, превантивните мерки, както и методите на работа и производство, прилагани от работодателя трябва:

- да осигуряват подобряване нивото на закрила на работниците по отношение на безопасността и здравето им,
  - да бъдат интегрирани във всички дейности на предприятието и/или ведомството и на всички нива на йерархията;
- б) когато възлага задачи на работника, да отчита неговите възможности по отношение на здравето и безопасността;
- в) да гарантира, че планирането и въвеждането на нови технологии да бъдат предмет на консултации с работниците и/или техните представители по отношение последиците от избора на оборудването, условията на труд и работната среда с оглед безопасността и здравето на работниците;
- г) да предприемат съответни мерки, за да могат само работници, които са получили съответни инструкции, да имат достъп до зоните, където съществува сериозна или специфична опасност.

4. Без да се засягат другите разпоредби на настоящата директива, когато няколко предприятия използват едно работно място, работодателите трябва да си сътрудничат за прилагане на разпоредбите за безопасност, здраве и хигиена на труда и отчитайки естеството на дейността, да координират своите действия по въпросите на защитата и предотвратяването на професионалните рискове, да се информират взаимно и да информират съответните си работници и/или техните представители по отношение на тези рискове.

5. Мерките, свързани с безопасността, хигиената и здравословните условия на труд, не трябва в никакъв случай да възличат работниците във финансови разходи.

Член 7

Служби за защита и превенция

1. Без да се засягат задълженията по членове 5 и 6, работодателят определя един или повече работници, които да извършват дейностите, свързани със защитата и предотвратяването на професионалните рискове в предприятието и/или ведомството.

2. Определените работници не могат да бъдат поставяни в неблагоприятно положение поради техните дейности, свързани със защитата и предотвратяването на професионалните рискове.

Определените работници трябва да разполагат с достатъчно време, за да имат възможност да изпълняват задълженията си, произтичащи от настоящата директива.

3. В случай, че такива защитни и превантивни мерки не може да се организират поради липса на компетентни лица в

предприятието и/или ведомството, работодателят трябва да привлече компетентни външни служби или лица.

4. Когато работодателят привлича компетентни външни служби или лица, той трябва да ги информира за факторите, за които е известно или се подозира, че засягат безопасността и здравето на работниците, и те трябва да имат достъп до информацията, посочена в член 10, параграф 2.

5. Във всички случаи:

— определените работници трябва да имат необходимите възможности и нужните средства,

— външните служби или лица, с които се извършват консултации, трябва да имат необходимите способности, персонал и професионални средства,

— определените работници и външните служби или лица, с които се извършват консултации, трябва да бъдат достатъчно на брой,

за да се справят с организацията на защитните и превантивни мерки, като се отчита големината на предприятието и/или ведомството и/или опасностите, на които са изложени работниците, както и тяхното разпространение в цялото предприятие и/или ведомство.

6. Защитата и предотвратяването на рисковете за здравето и безопасността, които представляват предмет на този член, се осигуряват от един или повече работници, на една служба или отделни служби, независимо дали са вътрешни, или външни за предприятието и/или ведомството.

Работникът(ците) и/или службата(ите) трябва да работят съвместно, когато е необходимо.

7. Държавите-членки могат да определят съобразно естеството на дейностите и големината на предприятията, категориите предприятия, в които работодателят, в случай че е компетентен, може сам да поеме отговорността за мерките, посочени в параграф 1.

8. Държавите-членки определят необходимите възможности и способности, посочени в параграф 5.

Те могат да определят достатъчния брой, посочен в параграф 5.

Член 8

Първа помощ, борба с пожарите и евакуация на работниците, сериозна и непосредствена опасност

1. Работодаателят трябва да:

— предприеме необходимите мерки за първа помощ, борба с пожарите и евакуация на работниците в съответствие с

естеството на дейностите и големината на предприятието и/или ведомството, като взема предвид присъствието на други лица;

и

— да организира необходимите връзки с външните служби, в частност по отношение на първата помощ, спешната медицинска помощ, спасителни операции и борбата с пожарите.

2. Съгласно параграф 1 работодателят трябва, *inter alia*, да определи работници, които да прилагат мерките за първа помощ, борба с пожарите и евакуация на работниците.

Броят на тези работници, тяхното обучение и предоставеното им оборудване трябва да бъдат адекватни на големината и/или специфичните опасности на предприятието и/или на ведомството.

3. Работодаателят трябва:

- а) да информира във възможно най-кратък срок всички работници, които са изложени или могат да бъдат изложени на сериозна или непосредствена опасност от съществуващите рискове, както и по отношение на мерките, които са предприети или следва да бъдат предприети във връзка със защитата;
- б) да предприема действия и да дава инструкции, за да даде възможност на работниците, в случай на сериозна, непосредствена и непредотвратима опасност, да прекратят работа и/или да напуснат незабавно работното място и да отидат на местата за защита;
- в) с изключение на случаите с надлежно обосновани причини, да се въздържа да изисква от работниците да възобновяват работата в работна ситуация, когато все още е налице сериозна и непосредствена опасност.

4. Работниците, които в случай на сериозна, непосредствена и непредотвратима опасност, напускат индивидуалното си работно място и/или опасна зона, не може да бъдат поставяни в неблагоприятно положение вследствие на тези си действия и трябва да бъдат защитени срещу вредни и необосновани последици в съответствие с националното законодателство и/или практики.

5. Работодаателят гарантира, че всички работници в случай на сериозна и непосредствена опасност за тяхната безопасност и/или за безопасността на други лица, и когато не могат да се свържат с непосредствения си ръководител, предприемат съответните действия в съответствие с техните познания и техническите средства, с които разполагат, за да се избегнат последици от тази опасност.

Техните действия не трябва да ги поставят в неблагоприятно положение, освен ако те не са действали нехайно или са проявили небрежност.

Член 9

Други задължения на работодателите

1. Работодаателят трябва да:

- а) притежава оценки на рисковете за безопасността и здравето при работа, включително и тези от тях, които касаят групите работници, изложени на особени рискове;

б) взема решения относно защитните мерки, които трябва да се предприемат и ако е необходимо относно защитното оборудване, което следва да се използва;

в) води списък на трудовите злополуки, в резултат на които работникът е бил нетрудоспособен в продължение на повече от три работни дни;

г) изготвя отчети за трудовите злополуки, при които са пострадали негови работници и служители и които са предназначени за отговорните органи и в съответствие с националното законодателство и/или практика.

2. Държавите-членки, в зависимост от естеството на дейностите и големината на предприятията, определят задълженията, които трябва да се изпълняват от различните категории предприятия по отношение на изготвянето на документите по параграф 1, букви а) и б) и при изготвянето на документите по параграф 1, букви в) и г).

Член 10

Информирание на работниците

1. В съответствие с националното законодателство и/или практика и съобразно големината на предприятието и/или ведомството работодателят предприема необходимите мерки, така че работниците и/или техните представители в предприятието и/или ведомството да получават цялата необходима информация относно:

а) рисковете за безопасността и здравето и защитните и превантивни мерки и дейности по отношение както на цялото предприятие и/или ведомство така и за всяко индивидуално работно място и/или длъжност;

б) мерките, които са предприети съгласно член 8, параграф 2.

2. Работодаателят предприема съответните мерки, така че работодателите на работници от други предприятия и/или ведомства, които са ангажирани с дейности в неговото предприятие и/или ведомство да получат, в съответствие с националното законодателство и/или практика, адекватна информация по въпросите, посочени в параграф 1, букви а) и б), която следва да се предостави на съответните работници.

3. Работодаателят предприема съответните мерки, така че работниците, които имат специфични функции по отношение на опазване на безопасността и здравето на работниците или представителите на работниците с конкретна отговорност по отношение на безопасността и здравето, с оглед на изпълнението на функциите им и в съответствие с националното законодателство и/или практика да имат достъп до:

а) оценката на риска и защитните мерки, посочени в член 9, параграф 1, букви а) и б);

- б) списъците и отчетите, посочени в член 9, параграф 1, букви в) и г);
- в) информацията, получена от защитните и превантивни мерки, контролните органи и компетентните органи по безопасността и здравето.

Член 11

Консултации и участие на работниците

1. Работодателите се консултират с работниците и/или техните представители и им разрешават да участват в обсъждането на всички въпроси, свързани с безопасните и здравословни условия на труд.

Това предполага:

- консултации с работниците;
- правото на работниците и/или техните представители да правят предложения;
- балансирано участие в съответствие с националното законодателство и/или практика.

2. Работниците или представителите на работниците, които имат конкретна отговорност за безопасността и здравето на работниците, участват по балансиран начин в съответствие с националното законодателство и/или практика, или работодателят провежда с тях предварително и своевременно консултации относно:

- а) всички мерки, които могат да засегнат в значителна степен безопасността и здравето;
- б) определянето на работниците, посочени в член 7, параграф 1 и член 8, параграф 2 и дейностите, посочени в член 7, параграф 1;
- в) информацията, посочена в член 9, параграф 1 и член 10;
- г) наемането, при необходимост, на външни за предприятието и/или ведомството компетентни служби или лица, посочени в член 7, параграф 3;
- д) планирането и организацията на обучението съгласно член 12.

3. Представителите на работниците, които имат конкретна отговорност за безопасността и здравето, имат право да изискват от работодателя да предприеме съответни мерки и да му представят предложения за тази цел, за да се намалят опасностите за работниците и/или да се отстранят източниците на опасност.

4. Работниците, посочени в параграф 2, и представителите на работниците, посочени в параграф 2 и параграф 3, не могат да бъдат поставяни в неблагоприятно положение поради съответните им дейности, посочени в параграф 2 и параграф 3.

5. Работодателите трябва да осигурят на представителите на работниците, които имат конкретна отговорност за безопасността и здравето на работниците, достатъчно свободно време в рамките на работния ден, без да се губи заплащането им и да им предоставят необходимите средства, за да могат да упражняват техните права и функции, произтичащи от настоящата директива.

6. Работниците и/или техните представители имат право да подават жалби, в съответствие с националното законодателство и/или практика, до компетентния орган по опазване на безопасността и здравето на работното място, ако считат, че предприетите мерки и използваните от работодателя средства, са недостатъчни са целите на осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд.

На представителите на работниците трябва да се даде възможност да представят своите наблюдения по време на контролните проверки на компетентния орган.

Член 12

Обучение на работниците

1. Работодателят трябва да осигури всеки работник да получи адекватно обучение по безопасност и здраве, особено под формата на информация и инструкции, отнасящи се до индивидуалното му работно място и/или длъжност:

- при постъпване на работа,
- в случай на преместване или промяна на длъжността,
- в случай на въвеждане на ново работно оборудване или промяна на оборудването,
- в случай на въвеждане на нова технология.

Обучението трябва:

- да бъде адаптирано да отчита новите или променени рискове и
- да се повтаря периодично, ако е необходимо.

2. Работодателят трябва да гарантира, че работниците от външни предприятия и/или организации, извършващи дейности в неговото предприятие и/или ведомство, получават на практика съответни инструкции по отношение на рисковете за безопасността и здравето по време на работата им в неговото предприятие и/или ведомство.

3. Представители на работниците, които имат конкретна роля за опазване на безопасността и здравето на работниците, имат право на подходящо обучение.

4. Обучението, посочено в параграф 1 и параграф 3, не трябва да бъде за сметка на работниците или на представители на работниците.

Обучението, посочено в параграф 1, трябва да се проведе в работно време.

Обучението, посочено в параграф 3, трябва да се проведе в работно време или в съответствие с националното законодателство и/или практика в или извън предприятието и/или ведомството.

РАЗДЕЛ III

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 13

1. Всеки работник е длъжен, доколкото е възможно, да се грижи за безопасността и здравето си, както и за безопасността и здравето на другите хора, засегнати от неговото действие или бездействие при работа в съответствие с обучението си и инструкциите на работодателя му.

2. За тази цел работниците трябва, в частност, в съответствие с обучението си и инструкциите на работодателя им:

- а) да използват правилно машините, апаратите, инструментите, опасните вещества, транспортното оборудване и другите средства за производство;
- б) да използват правилно личните предпазни средства, които са им предоставени и след употреба да ги връщат на съответното място;
- в) да не прекъсват, променят или отстраняват произволно предпазните устройства, с които са снабдени, например, машините, апаратите, инструментите, завода и сградите и да ги използват правилно;
- г) незабавно да информират работодателя и/или работниците, които имат конкретна отговорност за здравето и безопасността на работниците за всяка ситуация, за която имат основателни причини да считат, че представлява сериозна и непосредствена опасност за безопасността и здравето, както и за всеки недостатък на системите за защита;
- д) в съответствие с националната практика, да сътрудничат на работодателя и/или работниците, които имат конкретна отговорност за здравето и безопасността на работниците, докато това е необходимо за изпълнението на всяка задача или изисквания, поставени от компетентните органи за опазване на здравето и безопасността на работниците по време на работа;
- е) в съответствие с националната практика, да сътрудничат на работодателя и/или работниците, които имат конкретна отговорност за здравето и безопасността, докато може да е необходимо, за да даде възможност на работодателя да осигури

работната среда и условията на труд да бъдат безопасни и да не създават риск за безопасността и здравето в тяхната сфера на дейност.

РАЗДЕЛ IV

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Член 14

Наблюдение на здравето

1. За да се осигури съответно наблюдение на здравето на работниците в зависимост от рисковете за здравето и безопасността при работа, се въвеждат мерки в съответствие с националното законодателство и/или практика.

2. Мерките, посочени в параграф 1, са такива, че всеки работник, ако желае, може да получи периодично наблюдение на здравето.

3. Наблюдение на здравето може да се осигури като част от националната здравна система.

Член 15

Рискови групи

Особено чувствителните рискови групи трябва да бъдат защитени от опасностите, които могат конкретно да ги засегнат.

Член 16

Специални директиви — Изменения — Общо приложно поле на настоящата директива

1. Съветът, по предложение на Комисията на основание член 118а от договора, приема специални директиви, *inter alia*, в областите, изброени в приложението.

2. Настоящата директива и, без да се засяга процедурата, посочена в член 17 относно техническите адаптации, специалните директиви могат да бъдат изменени в съответствие с процедурата, предвидена в член 118а от Договора.

3. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат изцяло във всички области, обхванати от специалните директиви, без да се засягат по-строгите и/или конкретни разпоредби в тези специални директиви.

Член 17

Комитет

1. За чисто технически адаптации на специалните директиви, предвидени в член 16, параграф 1, се взема под внимание:

— приемането на директиви в областта на техническата хармонизация и стандартизация и/или

— техническия прогрес, промените в международните нормативни актове или спецификации и новите открития,

Комисията се подпомага от комитет, съставен от представители на държавите-членки и председателстван от представител на Комисията.

2. Представителят на Комисията представя на комитета проект за мерките, които трябва да се предприемат.

Комитетът дава становището си по проекта в срок, който председателят може да определи съобразно спешността на въпроса.

Становището на комитета се дава с мнозинство, определено в член 148, параграф 2 от Договора в случай на решения, които Съветът трябва да приеме по предложение на Комисията.

Гласовете на представителите на държавите-членки в комитета се претеглят по начина, посочен в този член. Председателят не гласува.

3. Комисията приема предвидените мерки, ако те са в съответствие със становището на комитета.

Ако предвидените мерки не са в съответствие със становището на комитета, или пък ако не е дадено становище, Комисията незабавно представя в Съвета предложение за мерките, които следва да се предприемат. Съветът взема решение с квалифицирано мнозинство.

Ако при изтичането на три месеца от датата на сезирането му Съветът не вземе решение, предложените мерки се одобряват от Комисията.

Член 18

Заклучителни разпоредби

1. Държавите-членки въвеждат в сила необходимите закони, подзаконови или административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до 31 декември 1992 г.

Те незабавно информират Комисията за това.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които вече са приети или се приемат в областта, уредена с настоящата директива.

3. На всеки пет години държавите-членки представят доклад на Комисията за практическото прилагане на разпоредбите на настоящата директива, като отбелязват гледните точки на работодателите и на работниците.

Комисията информира за това Европейския парламент, Съвета, Икономическия и социален комитет и Консултативния комитет по безопасност, хигиена и опазване на здравето на работното място.

4. Комисията представя периодично на Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет доклад за прилагането на настоящата директива, като се вземат предвид параграфи 1, 2 и 3.

Член 19

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Люксембург на 12 юни 1989 година.

За Съвета

Председател

M. CHAVES GONZALES

ПРИЛОЖЕНИЕ

Списък на областите по член 16, параграф 1

- работни места,
  - работно оборудване,
  - лично защитно оборудване,
  - работа с оборудване с видеодисплеи,
  - обработка на тежки товари, която създава риск от гръбначни увреждания,
  - временни или подвижни работни площадки,
  - рибарство и селско стопанство.
-